

UTZ: "GOED" IN DE TAAL VAN DE MAYA'S

BEKNOPT

Oprichting: 1997.

Maatschappelijke zetel: Amsterdam.

Oorsprong/behoefte:

Utz Certified is een initiatief van een Guatemalteekse koffieplanter en een Nederlandse koffiebrander. Hoewel beide goede sociale en ecologische praktijken hanteerden, waren ze te groot voor het circuit van de eerlijke handel.

Sector: landbouw (thee, koffie, cacao).

In België: koffie.

Wat gegarandeerd wordt:

naleving van de basisverdragen van de IAO, onderwijs voor de kinderen, bodembeheer, verantwoord gebruik van pesticiden, waterbehandeling, bescherming van de oerwouden en van bedreigde diersoorten.

Belanghebbenden:

ngo's, overheden, experts, ondernemingen, onderzoeksinstellingen, producenten.

Begunstigden:

onafhankelijke producenten, coöperaties, ondernemingen/merken.

Volgens de Nederlandse koffiebrander die het initiatief genomen heeft Utz Certified op te richten is 5 % van de consumenten echt bereid om biologische en/of eerlijke koffie te kopen.

KOFFIE MET HET UTZ-LABEL IS GOED INGEBURGERD IN ZWITSERLAND EN NEDERLAND. OOK IN BELGIË WORDT HET VERKOCHT. DE INITIATIEFNEMERS BESCHOUWEN HUN LABEL ALS EEN AANVULLING VAN DE KLASSIEKE SYSTEMEN OP EERLIJKE CERTIFICERING.

Het certificeringsprogramma Utz Certified werd in 1997 in het leven geroepen door een Guatemalteekse koffieproducent en de Nederlandse brander Ahold Coffee Company met als doel de wederzijdse kennis tussen de verschillende spelers in de koffiemarkt te verbeteren. De koffieplanter had een bedrijf dat te groot was voor de criteria van fair trade. De koffiebrander meende dat slechts 5 % van de consumenten in het Noorden echt bereid was om biologische en/of eerlijke koffie te kopen.

De twee stichters stelden een bestek op dat elke koffieproducent kan onderschrijven: redelijk gebruik van pesticiden, beheersing van het verbruik van water en energie, bescherming van de rechten van de arbeiders, veiligheid op het werk, toegang tot gezondheidszorg voor de arbeiders en hun gezinnen, bescherming van de biodiversiteit, enz. Er werd extra nadruk gelegd op de traceerbaarheid.

Na certificering door een onafhankelijk organisme (IMO, Ecocert, enz.) mag de koffie het label Utz Certified dragen. Het bestek is onder meer geïnspireerd door de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en EurepGap (protocol voor goede landbouwpraktijken voor fruit en groente). Utz Certified mikt niet zozeer op de rechtstreekse ondersteuning van de ontwikkeling van kleine gemeenschappen dan wel op een verbetering van het professionalisme en de concurrentiepositie van de producenten. Zij worden tegelijk aangemoedigd om socialer en ecologischer te werk te gaan.

Utz Certified garandeert de uitkering van een (kleine) premie. Ze belooft de betere kwaliteit van het product en is dus afhankelijk van de productietechnieken, de traceerbaarheid, de smaak, enz.

Utz Certified is lid van de rondetafel voor duurzame palmolie (RSPO) en verzekert de traceerbaarheid van de door RSPO gecertificeerde palmolie.

WIST U DIT?

Tijdens het eerste kwartaal van 2011 werd 40.000 ton UTZ Certified-koffie verkocht. Dat is 25 % meer dan tijdens dezelfde periode in 2010 (dat op zich al een uitzonderlijk jaar bleek).

Het label groeit sinds een aantal jaren pijlsnel.

Op die manier is UTZ Certified het grootste programma van duurzame koffie ter wereld.

De naam UTZ komt van "Utz Kapeh" wat "goede koffie" betekent in de Mayataal van Guatemala. Zo luidde de naam van de organisatie tot in 2007.

WAT MOET MEN DOEN OM DE CERTIFICERING TE KRIJGEN?

De kopers (exporteurs, importeurs, handelaren, koffiebranders) kunnen zich online inschrijven om deel te nemen aan het programma van Utz Certified. Vervolgens moeten ze contact opnemen met een door Utz Certified erkend onafhankelijk certificeringsorganisme (zie website). De kopers doorlopen volgende stappen: eerste contact, registratie, zelfevaluatie, inspectie, certificering.

WAT KOST DE CERTIFICERING?

De kosten voor de producenten hangen af van het certificeringsorganisme dat de audits uitvoert, de omvang van het bedrijf en het beheersysteem.

Aangezien organisaties van diverse pluimage deelnemen aan het programma van Utz Certified kunnen de auditkosten variëren van 500 tot 4.500 USD. De kosten om het bedrijf aan de criteria aan te passen, hangen af van dezelfde reeds vermelde factoren.

Utz Certified probeert de certificeringsorganismen per regio zoveel mogelijk te diversifiëren.

Het spel van de concurrentie maakt de prijzen competitiever. De eerste kopers van de gecertificeerde producten betalen 0,012 USD/pond administratiekosten (voor koffie).

ELK BOONTJE IS OPSPOORBAAR

De producentenorganisatie kan de herkomst van elke productstroom identificeren: veld, lid, producent. Ook heel de keten van de productie, de verwerking en de handel is traceerbaar. Elke transactie met gecertificeerde producten wordt opgenomen in een onlinesysteem. Op het einde van de keten kan de eindkoper (brander, groothandelaar, enz.) het traceringsysteem raadplegen aan de hand van een unieke code. Op die manier kan hij precies nagaan waar de koffie vandaan komt.

Type controle: derde partij.

Methoden:

analyse van het documentensysteem, onaangekondigde waarnemingen op het terrein, gesprekken met interne en externe belanghebbenden.

Betrokken fases van de keten: productie, export/import, verwerking, distributie, sensibilisering.

Bestek: Utz Certified werkt met drie bestekken: voor koffie, voor thee en voor cacao. Er bestaat ook een bestek voor de productieketen. De bestekken kunnen op de website geraadpleegd worden. Het bestek omvat verplichte en bijkomende controlepunten.

Vooruitgangscntrole: elk jaar worden bijkomende controlepunten in verplichte omgezet. Op die manier kunnen de organisaties zich stapsgewijs volledig in orde brengen conform het bestek en hun activiteit permanent verbeteren.

UTZ KOMT NIET TUSSEN IN HET PRIJSBELEID

De premie weerspiegelt de toegevoegde waarde van de certificering en de op productievlak gerealiseerde sociale en milieu-investeringen. UTZ legt een proces op van overleg en onderhandelingen tussen producenten en kopers om het bedrag van de premie overeen te komen zonder tussenkomst van UTZ Certified.

UTZ CERTIFIED ENGAGEERT ZICH VOOR DUURZAME PALMOLIE

Palmolie is de meest verspreide plantaardige olie ter wereld. De productie ervan veroorzaakt in de ontwikkelingslanden enorme milieuproblemen: ontbossing, vernietiging van de biodiversiteit en van de habitat van beschermde soorten, stijging van de uitstoot van broeikasgassen, enz. Daarom staat deze olie al verscheidene jaren onder toezicht.

Als antwoord op deze milieuitdagingen werd in 2004 een rondetafel voor duurzame palmolie (RSPO) gelanceerd met als doel de ontwikkeling en het gebruik van producten op basis van duurzame palmolie te promoten. RSPO wilde dit doel bereiken door te werken met geloofwaardige wereldnormen en door engagementen van de belanghebbenden te bewerkstelligen. De ongeveer 400 leden (ondernemingen, organisaties en ngo's) aanvaardden de principes en de criteria voor duurzame productie in november 2007. Eveneens in dat jaar heeft de organisatie de traceerbaarheidsdiensten toevertrouwd aan UTZ Certified.

De drie laatste jaren gaat de samenwerking tussen RSPO en UTZ Certified met reuzensprongen vooruit. In de komende jaren zal ze op dit elan doorgaan. In 2011 lanceert UTZ Certified immers een nieuwe versie van zijn traceerbaarheidsstelsel waardoor RSPO zijn belofte op een nog efficiëntere manier kan waarmaken.

VOOR EEN MENS- EN MILIEUVRIENDELIJKE KATOENKETEN

In 2010 ging UTZ Certified een partnership aan met de vereniging BCI (Better Cotton Initiative). BCI wil een antwoord vinden op de uitdagingen waarmee de katoenproductieketens op wereldschaal te maken hebben. De organisatie ijvert vooral voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden en de levensstandaard van de kleine katoenproducenten en voor de milieubescherming in de kleine bedrijven.

UTZ Certified biedt de vereniging BCI de traceerbaarheid die nodig is om dit te verwezenlijken.

IMPACT VAN HET LABEL

Het label UTZ Certified staat voor

- > Meer dan 160.000 kleine producenten en gecertificeerde koffie-, thee- en cacaoplantages.
- > 304.000 metrische ton gecertificeerde koffie in 2010, een stijging van bijna 50 % tegenover vorig jaar.
- > Het programma certificeert koffie, cacao, katoen, rooibos, palmolie, thee en kruidenthee.

Analyse van het label

Door zich toe te spitsen op milieuvriendelijke landbouwpraktijken en de ergste vormen van uitbuiting van arbeiders uit te roeien, werkt het label UTZ Certified binnen het kader van duurzame handel. De criteria van dit type handel zijn niet helemaal dezelfde als de criteria voor eerlijke handel en biologische landbouw, maar komen op talrijke punten dicht in de buurt.

Het label UTZ Certified kan bogen op partnerships met heel wat grote merken (Ikea, Mars, Nestlé, Heinz, enz.). Het label slaagde erin zowel de industriële te overtuigen als de organisaties die waken over het naleven van de engagementen van deze bedrijven en over de toepassing van de minimumregels op sociaal en milieuvlak in de ontwikkelingslanden.

Het voornaamste verwijt aan het adres van UTZ Certified is dat het deelneemt aan de vermenigvuldiging van labels en aan de verwarring die dat veroorzaakt bij de consument. Daarnaast zou het grote bedrijven toelaten prat te gaan op een "duurzame" handelswijze zonder zich te engageren voor een eerlijkere handel voor de achtergestelde producenten.

Als antwoord op deze kritieken en om bij te dragen aan een betere zichtbaarheid van deze verschillende certificeringssystemen hebben UTZ Certified, Fairtrade International en Rainforest Alliance een gezamenlijke verklaring gepubliceerd waarin deze organisaties hun gemeenschappelijke doelstellingen in de verf zetten, namelijk op mondiaal niveau de productiesystemen en de waardeketens hervormen zodat ze duurzamer worden.

Zij onderstrepen trouwens dat ze bijkomende certificeringsprogramma's onderschrijven omdat deze de producenten en de kopers alternatieven bieden. Dit geeft hen de mogelijkheid om dat systeem (of die combinatie van systemen) uit te kiezen dat/die het best aan hun behoeften en belangen tegemoet komt/komen.

© BTC

MEER INFO

UTZ Certified Head office
De Ruyterkade 6
1013 AA Amsterdam - The Netherlands

Tel: +31 20 530 8000
Fax : +31 20 530 8099
info @ utzcertified.org

www.utzcertified.org

MILIEU	UTZ CERTIFIED
Energiebeheer	•
Luchtbeheer	•
Waterbeheer	•
Bodembeheer	•
Afvalbeheer	•
Beheer van de biodiversiteit	•
Maatregelen tegen GGO'S	•
Transportbeheer	•

SOCIAAL	UTZ CERTIFIED
Verbod op dwangarbeid	•
Verbod op kinderarbeid	•
Verbod op discriminatie	•
Fatsoenlijke lonen*	•
Vrijheid van vereniging en collectieve onderhandeling	•
Arbeidstijd	•
Gezondeheid en veiligheid	•
Fatsoenlijke disciplinaire maatregelen	•
Beheer van klachten	•
Rechten van inheemse bevolking	•

ECONOMISCH	UTZ CERTIFIED
Gewaarborgde minimumprijs**	
Premie **	•
voorfinanciering **	
Traceerbaarheid	•

* De gewaarborgde bezoldiging varieert van systeem tot systeem. Sommige verzekeren een "menswaardig" loon en bieden een discretionair inkomen (ESR, Fair for Life, Fairwild, FSC, GoodWeave, Max Havelaar (FLO), BSCI, ETI, Fair Wear, RSPO, SA8000, STEP, WFTO). Dit heet in het Engels "living wage" en varieert van streek tot streek. Het wordt berekend in functie van de levensduurte (gezinskorf). Andere systemen respecteren enkel de wettelijke barema's zonder na te gaan of deze in verhouding staan tot de "menswaardigheid" van het toegekende bedrag.

** Financiële zekerheid concretiseert zich soms via een gegarandeerde minimumprijs (vooral voor grondstoffen), soms via de betaling van een extra premie boven op de marktprijs (wordt verondersteld een superieure kwaliteit van het product weer te geven) en/of nog via contractuele clausules zoals bijvoorbeeld de duur van het partnership (lange termijn), (pre)financieringsgemak ... Deze elementen zijn onlosmakelijk verbonden met het criterium "verloning": een juiste prijs veronderstelt een "waardig" inkomen.